

kommer mig dog, at det bidrager til at optage det Spørgsmaal til Overvejelse, om det ikke skulde være rigtig ved Lov at godkende det, der hidtil har været Praksis, nemlig at Sogneraadsformændene kunne beholde Beløbet i forskjellige Tilfælde. Vi ere enige i Udtalelsen af den højtærede Minister og den sidste ærede Taler, som gaar ud paa, at Medhjælpssummen til Sogneraadsformanden ikke alene skal opretholdes, men ogsaa forøges; men vi ere uenige om, hvorvidt Formændene selv maa indkassere Beløbene. Jeg kan ikke se, at der er nogen Anledning til at opretholde denne Betragtning; thi det vil faktisk føre til, at man til sidst kun faar velstaaende Mænd til at være Sogneraadsformænd; de mindre bemidlede ville ikke, naar de ikke maa modtage nogen som helst Medhjælpssum for deres Arbejde, kunne være tjente med at fungere som Sogneraadsformænd, og de maa gøre sig al mulig Umage for ikke at komme ind i Sogneraadene. Jeg ved Eksempler paa, at velbegavede Følt, som vare udmærket stikfede til at være Sogneraadsmedlemmer og Sogneraadsformænd, gøre, hvad de kunne, for ikke at komme ind i det kommunale Raad, for ikke at faa en saa byrdefuld Stilling, som Sogneraadsformandens nu er, og jeg kan heller ikke forstaa, at den sidste ærede Taler, som ikke blot er Amtmand, men Formand for Amtsrådet hellere vil se Formandsstillingen hyppig skifte i Sogneraadet end gaa ind paa den Tanke, der ligger til Grund for det foreliggende Forslag; thi er der noget, som Formanden for Amtsrådet og Amtmanden maa betænke sig for, saa er det at faa mange ny Sogneraadsformænd; thi det skal ikke være behageligt, at der kommer Forespørgsler, som kunne spares, naar en øvet Sogneraadsformand kunde vedblive at fungere; men er det ubehageligt for Amtsrådet og for Amtmanden, at der er hyppig Skiftet af Formænd for det kommunale Raad, saa er det end mere ubehageligt for Kommunerne selv; det er dyre Lærepenge, Kommunen maa bøde, naar der er en Sogneraadsformand, som ikke er inde i de mange Forhold, som en Sogneraadsformand maa være inde i navnlig med Hensyn til Fattiglovgivningen. Jeg er ikke ukendt med, at der er mange Formænd, som ikke i tilstrækkelig Grad have været inde i vor hidtil udviklede Fattiglovgivning og derved have forvoldt deres Kommuner adskillige Hundreder for ikke at sige Tusinder Kroners Udgift, der kunde have været sparet, hvis de havde været tilstrækkeligt hjemme i vor Fattiglovgivning og kunde have hævdet Kommunens Interesse i de Forhold, som let opstaa mellem Kommunerne

indbyrdes. Jeg tror, at en Kommune er vel tjent med, saa længe som muligt at bevare sin Sogneraadsformand, naar det er en dygtig Formand. Jeg finder ikke, det er heldigt at følge den Vej, som blev antydet saa vel af den ærede Minister som af den sidste ærede Taler, og som gif ud paa, at der ikke var noget i Vejen for at forhøje Medhjælpssummen, vel at mærke, naar der var Garanti for, at kun Medhjælperen fik Beløbet og kvitterede derfor. Det fører til, at man faar faste Medhjælpere, som følge den ene Formand efter den anden, men denne faste Medhjælper er ikke valgt til Sogneraadsmedlem, og har ikke direkte Ansvar over for Vælgerne og Statterderne. Derved faar Medhjælperen en Magt over Kommunalforholdene, som de ikke bør have, og det er uheldigt, fordi en saadan Medhjælper i Kraft af den Dygtighed og Rutine, han har erhvervet sig ved at have sat sig tilstrækkelig ind i Kommunens Anliggender, kommer til at øve et Tryk paa Formanden og Sogneraadet, som han efter min Mening ikke bør kunne øve; dette vil man opnaa, hvis man følger den af den ærede Minister og den ærede sidste Taler antydede Vej, men det er ikke heldigt. Ere vi enige om, at der af Kommunekassen udredes Summen til Medhjælp for Sogneraadsformanden, saa er det en Doktrinærisme uden Lige, at det absolut skal være en udenfor Sogneraadet staaende Medhjælper og ikke Formanden selv, der maa hævde denne Sum. Jeg ved Eksempler fra den Landsdel, hvor jeg hører hjemme, paa, at der er ikke saa Husmænd, som for Djebliffet ere Sogneraadsformænd og ere blevne det i Kraft af deres overlegne Dygtighed, og de have sagt til mig: Det er os umuligt at vedblive at være det; vi kunne ikke afse den Tid, der skal til, naar Sogneraadsformandens Arbejde skal gøres forsvareligt, naar vi ikke maa oppebære den mindste Løn. Dertil forekommer det mig, at man sætter en Præmie paa den mindre dygtige Mand, som ikke selv kan udføre sine Forretninger som Sogneraadsformand; thi han maa have Medhjælpssum; men naar der er en ubemidlet Mand, som er dygtig, og som selv kan klare det og ofrer Tid og Kræfter derpaa, saa siger man til ham: Du skal gøre det gratis. Kommunekassen skal have den Besparselse, fordi man har en dygtig Mand i Spidsen for Kommunens Anliggender. Den Doktrinærisme kan jeg ikke forstaa, at den højtærede Minister vil hænge sig i. Der er talt om, at Ministeren ogsaa maatte betragte det som en Trespøst at være Minister; men der er ingen, der finder paa, at han skulde være ulønnet. Det er ogsaa en